voor 't einde zeiden: dat de Classicale Prov.-Synodale en Generale-Synodale vergaderingen krachtig zich moeten aangorden *„zooveel mogelijk alles mijdend* wat hen met 't „Besturen-systeem van 1816" in botsing kan brengen, en toen zal zien in hoe korten tijd de kerken van zelf dat „Besturen-systeem" zullen zijn *ontgroeid*".

Dus geen conflicten *uitlokken* (wat in zulk een gedesorganiseerden toestand, o zoo gemakkelijk gaat) maar *zooveel mogelijk mijden*, juist zooals ook in de dagen der doleantie is geschied.

Is een conflict echter *onvermijdelijk*, dan *„Gode meer gehoorzaamen dan de menschen"*, getrouw als Calvijn 't martelaarschap aanvaardend, èn . . . 't bloed, de verdrukking der martelaars is 't zaad der kerk. Roeping is 't echter, met 't oog op den droeven toestand der doodelijk kranke kerk, conflicten *zooveel mogelijk te mijden, waar zulks kan*, opdat men zichzelven den weg niet afsnijde om mede te werken aan hare genezing.

Daarom mede ligt 't o. i. niet op den weg der officieuse meerdere vergaderingen 'om loochenaars der waarheid af te snijden; dat is 't werk der officieele kerkelijke vergaderingen, en wel allereerst der Kerkeraden, die door de gemeente en mitsdien door God zelf geroepen zijn om toe te zien, dat geen vreemde leer worde voorgesteld, en om naarstig wacht te houden tegen de wolven, die in de schaapskooi van Christus mochten komen«, *welke, door God zelf op dien post gesteld, hun verantwoordelijkheid op geen hooger Bestuur, welk ook, mogen afschuiven, maar getrouw hebben te zijn tot de haltingschap, tot den dood toe.*

De officieuse meerdere vergaderingen zijn er om elkander met voorlichting en advies bij te staan in deze benarde omstandigheden, om elkanders verantwoordelijkheidsgevoel te versterken, om elkanders kennis te vermeerderen door 't houden van referaten; 't is 't »*al loopende leeren loopen*« van de aanstaande meerdere vergaderingen.

Dan moeten die officieuse meerdere vergaderingen dienen om de verstrooide kudden te verzamelen en de zwakkere herders te sterken. Er zijn van die slapende en halfslapende gemeenten van hun roeping tot opkomen voor hun Koning weinig of niet bewust. Deze moeten door deputaten ad hoc opgezocht en opgewekt, om zich aan te gorden en zich aan te sluiten.

Ook zijn er in dergelijke verwarde toestanden allicht voorgangers die Gereformeerd willen wezen, maar 't in vele dingen feitelijk niet zijn, dank zij de gebrekkige dogmatische opleiding. Dezulken moeten niet worden afgestooten maar aangetrokken en geleid in de rechte sporen. Op zulk een wijze moet er ook met onderscheidene gemeenten worden gehandeld.

Het is dus alles nog voorbereidende arbeid. Maar heeft men eindelijk met inspanning van alle krachten en na verloop van tijd een heel de gereformeerde gezindheid (in de Hervormde Kerk) omvattende organisatie gekregen, (van Class., Prov. en Generaal Synodale vergaderingen) dan zal bij een conflict blijken, dat men 't »Besturensysteem van 1816 is *ontgroeid*«; *de kerk heeft handelend leeren optreden.*

Op zulk een wijze »al loopende leeren loopen« moet de *kerk* zich zelve in de kracht haars Gods reformeeren. Niet uitloopen of overloopen, maar reformeeren. *Het individualisme viert nog maar al te veel hoogtij waar 't om de vrijmaking der kerk gaat.* En dit weten we bij ervaring in onze Gereformeerde Kerken, dat overloopers uit de Hervormde Kerk, *die 't overloopen als beginsel hebben aangenomen*, maar al te vaak gereed staan om bij de minste strubbeling straks weer uit de Gereformeerde kerken over te loopen naar de Christelijk-Gereformeerde en oud-Gereformeerde enz. Kerken, die in hunne oogen dan weer de alleen-»ware" kerken zijn. Het besef van de eenheid der kerk van Christus is teloor gegaan. Het individualisme, dat elk voor zich handelen en op eigen handje doen wat ons goed dunkt, moet o. i. worden tegengegaan, God heeft ons de roeping opgelegd om een zoutend zout te zijn in onzen kring, dus niet om dien kring te verlaten, maar hem smakelijk te maken. Al maar strijden, getrouwelijk strijden (met uitbanning van alle zoeken van 't eigen ik) getrouw tot in den dood of de uitwerping, ziedaar o. i. den weg om tot vrijmaking der *kerk* te komen.

Geve de Heere, op onze beden, dat de vrucht van de groote vergadering in Den Haag op 16 April deze moge wezen, dat de broeders van den Gereformeerden Bond en de Confessioneele Vereeniging elkander leeren vinden en zij aan zij optrekken tot vrijmaking der Kerk.

Met beleefden dank voor de plaatsing.

W. F. C. VAN HELSDINGEN.

Cubaard, 15 April 1914.

We leven in afwachting, en zullen ons zeer hartelijk verheugen, als de uitkomst den geachten Schrijver in het gelijk stelt.

Toch blijft inmiddels de gezagsquaestie den toestand beheerschen.

Kan gezegd, dat de Gereformeerde predikanten, ouderlingen en diakenen kunnen *weigeren* te doen, wat de H. Schrift hun verbiedt, bij inschrijving van lidmaten, bij toelating tot het Avondmaal en tot den Doop, bij vacatureprediking en zooveel meer?

We vragen slechts.

Dr. A. K.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Jutrijp—Hommerts, C. van Mourik, te Kooten. — Loenen—Vreeland, B. Roorda, te Koevorden. — Overtoom (2e predikantspl.), Dr. K. Dijk, te Rijswijk — Dronrijp, K. Doornbos, te Boxum. — Kommerzijl, P. Hekman, cand. te Zuidbroek. — Randwijk—Heteren, W. A. Willemse, te Wilnis.

AANGENOMEN: Dedemsvaart, J. Koelewijn, te Nieuw-Lekkerland. — Klundert, Dr. V. Hepp, te Antwerpen. — Voorthuizen, W. van 't Sant, te Oostburg. — Berlikum (Fr.), H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn.

BEDANKT: Reeuwijk—Sluipwijk, H. R. Nieborg, te Bleiswijk. — Oosterend (Fr.), H. Koffijberg, te Muiden c.a. — Utrecht (voor den miss. dienst te Poerworedjo, vac. Ds. Ingwersen), J. Krüger, te Silvolde. — Cubaard, M. P. Pel, te Eestrum. — Paesens—Moddergat en Gaast c.a., J. Voerman, te Warns. — Vianen, H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn. — Enter, H. A. Kievits, te Oldehove.

Te Middelstum is overleden Ds. L. S. Jongsma.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Avenhorn, H. G. Cannegieter, te Dongjum. — Woudsend (toez.), L. J. van Leeuwen, te Asperen.

AANGENOMEN: Deventer, A. J. Werner, te Assen. — Oudewater, M. Buiskool, te Hoogeveen.

BEDANKT: Nieuw-Vennep, H. P. de Pree, te Alkmaar. — Schagen, H. H. Riepema, te Edam. — Nieuw-Vosmeer c.a., N. Jolles, te Vught. — Koudum, J. J. C. Karres, te Oudemirdum. — Drempt, G. A. Sterringa, te Gieten (Dr.). — Warfhuizen, D. Klein Wassink, te Eelde.

Advertentiën.

Na een langdurig, doch zeer geduldig gedragen lijden, ontsliep hedenavond 9 uur in zijnen Heere en Heiland onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer

JAN DE JONG Jz.,
Weduwnaar van JETSKE STEINFORT,
in den ouderdom van 67 jaren.

Leeuwarden,
A. DE JONG—DE JONG.
H. DE JONG Rz.
Wed. JORRIT DE JONG—BOSCHMA.
en Kinderen.

Franeker, 10 April 1914.

Onze gemeente werd heden in diepen rouw gedompeld door het afsterven van haren geliefden en zeer geachten Leeraar,

Ds. L. S. JONGSMA.

Ongeveer 14½ jaar mocht hij onze gemeente met grooten zegen in het Evangelie dienen. Zijn heengaan was in vrede. Met bijna stervende lippen riep hij nog uit: De Heer is mijn Herder. Trooste de Heere zijne diepbedroefde Kinderen en geve Hij de gemeente geloovig te berusten in Zijnen heiligen wil.

Namens den Kerkeraad,
E. v. d. SCHANS, *Scriba.*

Middelstum, 17 April 1914.

„Sonnevanck".

2 Obligaties van de Chr. Ver. tot bestrijding der tuberculose, groot elk ƒ 500.— en rentende 4 %, **ter overname aangeboden** voor **ƒ 900.—**. Br. fr. lett. N. bur. *De Heraut.*

L. G. WEISZ & C°.,

Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Dankbetuiging.

De Diaconie der Geref. Kerk te **Geldermalsen** bericht, met dank aan den Heere, dat het beproefde huisgezin, waarvoor hulp werd gevraagd, door de milde bijdragen in eigen omgeving, als ook van verschillende diaconieën en particulieren, **geheel uit den nood is gered.**

Hartelijk dank aan allen die hiertoe hebben medegewerkt.

Namens de Diaconie voornoemd,
F. J. VAN BRENK.

NOG.

in dank ontvangen: J. te S. ƒ 2.50; V. te L. ƒ 10; F. te H. ƒ 1; W. te H. ƒ 1 en J. H., N.-Amerika, 1 dollar 50. Allen gevers nogmaals vriendelijk dank.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:
IN 'S LEVENS - STORM -
Familieroman
door **WILLY v. d. MEEREN.**
Een boek, dat **boeit** en **ontroert**, maar ook **verheft** en **weldadig aandoet.**
Prijs **ƒ 1.50**, geb. **ƒ 1.90. Overal voorhanden.**

ELKA Watches
slaan het wereldrecord.
3 j. garantie ƒ 12.50.
ELKA WATCH Co.
Kalverstraat 206, Amsterdam.

VAN ALLE KANTEN

komt waardeering voor de ondernomen nieuwe uitgave van onzen ouden

STATENBIJBEL

VROEGER UITGEGEVEN DOOR
JACOB en PIETER KEUR

Indien u hierop nog niet is ingeteekend, vraag dan eens de *proefaflevering* aan, welke u franco wordt toegezonden en tot *niets* verplicht. Maar ik ben er van *verzekerd* dat U moeilijk weerstand zult kunnen bieden, om onzen Statenbijbel met al zijn prachtige Kantteekeningen in *zulk* een practisch formaat, en met zulk een *heldere* en *duidelijke letter* gedrukt, in Uw bezit te hebben!

De prijs kan daarvoor geen beletsel zijn. De geheele Bijbel is compleet in 45 afleveringen ad 25 cent, en kost dus maar:

Acht cent per week

en daarbij ontvangt U dan
drie prachtige Stempelbanden gratis.

Om alle misverstand af te snijden zij het nadrukkelijk gezegd dat deze Uitgave een *getrouwe* en *geheel volledige* herdruk is (in de hedendaagsche spelling) van de bekende Uitgave
JACOB en PIETER KEUR.
De Christelijke pers heeft deze uitgave dringend aanbevolen.

Onze gewone Staten-Bijbel is voor het dagelijksch gebruik minder geschikt. Het formaat is onhandig en wat kost het een moeite om de Kantteekening te raadplegen! Deze beide bezwaren worden door den Heer Kok in deze uitgave uit den weg geruimd.

GELD. KERKBODE.

Uitgave van J. H. KOK te KAMPEN.

Thans is compleet verschenen:

Het EERSTE DEEL van den TWEEDEN DRUK van

De Heidelbergsche Catechismus

IN 60 LEERREDENEN VERKLAARD DOOR
J. BAVINCK

Dit werk, waarvan de eerste druk spoedig was uitverkocht, verschijnt compleet in 20 afleveringen à 25 cent. Alle inteekenaren ontvangen twee fraaie Stempelbanden gratis.

Vraag de proefaflevering aan bij uw Boekhandelaar of bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Een vereplaats zullen deze zoo nauwkeurige, degelijke, verstand en hart voedende, voor eenvoudigen bevattelijke Catechismuspreeken onder de vele andere en nieuwere verklaringen van onzen Heidelberger blijven innemen.

FRIESCHE KERKBODE.

Een onmisbaar mooi boek is:
Het Ambt en de Pligten van Ouderlingen en Diakenen
beschreven door Jacobus Koelman,
gebonden in linnen band, wordt zoolang de voorraad strekt franco toegezonden, na ontvangst van Postwissel à ƒ 2.— door A. FISSCHER, Boekh., Utrecht. Op de postw. vermelden „voor Koelman".

Van dit geroemde boek is nog een getalletje voorhanden, men haaste zich. Het zijn de laatste nieuwe exemplaren; vroeger is voor de oude tot ƒ 9.— betaald.

Wie een compleete Geloofsleer in klein bestek hebben wil, koope:
HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS IN DEN CHRISTELIJKEN GODSDIENST
DOOR
Dr. H. BAVINCK
250 PAGINA's - PRIJS ƒ 1.75
IN STEMPELBAND ƒ 2.00

Bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar zoomede bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Lezers van
Dag- en Weekbladen
IN DE
Spoorwegwagens
werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

GEREFORMEERD GYMNASIUM,
te AMSTERDAM.

Ouders of Voogden die hunne Zonen of Pupillen met den nieuwen cursus in eene der klassen van het **Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam** wenschen geplaatst te zien, kunnen zich aanmelden **vóór 1 Juli** bij den **ondergeteekende.**

Programma's met opgave der eischen voor de toelating zijn te verkrijgen bij de firma **J. W. A. VAN SCHAIK,** Boekhandel, **Willemsparkweg 15, Amsterdam,** en bij den Concierge, **Keizersgracht 495.**

Dr. J. WOLTJER,
Praes.-Curator.

Verschenen Afl. 11 van den nieuwen jaargang van het
Paedagogisch Tijdschrift
voor het
Christelijk Onderwijs.
Tevens orgaan der Vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.

ONDER REDACTIE VAN
K. VAN DEN BERG, — A. JONKMAN.
J. TH. R. SCHREUDER en H. J. VAN WIJLEN.

MET MEDEWERKING VAN
Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. L. BOUMAN, Prof. Dr. W. GEESINK, Prof. Dr. H. VISSCHER, Prof. Dr. J. WOLTJER, Dr. S. O. LOS, Dr. RIJK KRAMER, Ds. J. L. PIERSON, Ds. J. C. SIKKEL, Ds. J. P. TAZELAAR, Dr. H. A. WESTSTRATE, K. BRANTS, H. BIJLEVELD, A. J. DREWES, H. J. EMOUS, J. W. ENGELKES, J. H. FRANKEN, J. GRAS, F. KALSBEEK, A. A. KLEIJN, A. KLOOSTERMAN, T. v. D. KOOIJ, L. LOOIJEN, H. MILO, J. v. D. MOLEN, E. v. NIEKERKEN, P. OOSTERLEE, O. F. W. RIETVELD, A. J. SCHREUDER, S. STEMERDING, J. STRIKWERDA, W. SWIJNENBURG, W. UITENBOGAARD, J. v. D. WAALS, A. WAASDORP, R. VAN WAGENINGEN, H. WEILAND, K. WIELEMAKER, J. A. WIJNVELDT, B. J. WIJNVELDT, C. ZIJDERVELD. — — — —

Dit Tijdschrift verschijnt maandelijks met als Bijvoegsel zes nummers van de „RECENSIEBODE". Prijs ƒ 2.50 per jaargang. Men verbindt zich voor den geheelen jaargang.

:-: Uitgave van DRUKKERIJ DE STANDAARD, Amsterdam. :-:

Wees niet verlegen.
Leer U gedragen volgens
HET COMPLIMENTEERBOEK.
Het Boek voor den goeden Toon, en voor den meer Gedistingeerden Smaak in Taal, in Gebaar, in Houding en in Gedrag,
door **F. MEIJER, 7e druk,**
voor slechts **75** centen.

Nieuw Complimenteerboek, Handleiding om zich in Gezelschappen onberispelijk te gedragen en daarin gepast te spreken, alsmede opgave der verschillende vormen, waaronder **Invitatiën, Bekendmakingen** en de **Antwoorden daarop** behooren te worden opgesteld, met de **Titulatuur,** die aan verschillende Standen der Maatschappij gegeven wordt. Verder de **Regelen der Wellevendheid** tot in de kleinste bijzonderheden, alsook *Toasten, Toespraken, Brieven, Bloemenspraak, Albumverrijes, Liefdeverklaringen in Poëzie, Aardigheden voor Bruiloften* enz. enz. enz.

Wie prijs stelt op goede manieren, en gaarne een gunstigen indruk maakt, schaffe zich dit bijzondere boek aan, de prijs is slechts **ƒ 0.75.** Verkrijgbaar bij **D. BOLLE, Bazaar van Goedkoope Boeken,** Hang b/d Vischmarkt te **Rotterdam,** en verder alom. **Franco** na ontvangst van postwissel groot **ƒ 0.75,** waarop vermeld: **Complimenteerboek.**

ARGENTINIË.

Totaal der vorige opgave van ingekomen collecten en giften ƒ 1055.24½.

Nader ingekomen:

Van de Geref. Kerk te IJmuiden ƒ 7.50; Wormerveer ƒ 7.10; Numansdorp ƒ 3; de Krim (O.) ƒ 17.26; Ter Aar ƒ 5.72; Veendam ƒ 10; Anna Jacoba Polder ƒ 26.71; Ouddorp ƒ 6.96½; Breda ƒ 8.95; Oosterbierum ƒ 19; Reeuwijk-Sluipwijk ƒ 2.60; Nieuw Buinen ƒ 2; Poortugaal ƒ 3.67; Gouda ƒ 2.50; Thesinge ƒ 5.43; IJsselmonde ƒ 12.46; Honselersdijk ƒ 25; Gorinchem ƒ 29.13; Scheemda ƒ 2.50; Huizum ƒ 13.77; Idskenhuizen ƒ 12.14; Wageningen ƒ 1; Molenaarsgraaf-Brandwijk ƒ 6.00¾; Zevenbergen ƒ 4; Epe ƒ 1; Vinkeveen ƒ 3.26¾; Midsland (Terschelling) ƒ 5; Dirkshorn ƒ 9.50; Bleiswijk ƒ 5.63; Minnertsga ƒ 8.62; Bolsward ƒ 3; Rinsumageest ƒ 15.86; Vrouwenpolder ƒ 2.15; Leeuwarden ƒ 35.65; Lippenhuizen ƒ 4.38; Uithuizermeeden ƒ 24.37½; Schoonrewoerd ƒ 8.01½; Koudekerke (Z.) ƒ 13.28½; Grijpskerke (Z.) ƒ 11.32½; Buiksloot ƒ 10.41; Nieuw-Vennep ƒ 5; Antwerpen ƒ 1.50; Overtoom ƒ 10; Nijemirdum ƒ 11.40½; Leerdam ƒ 15.48; Vijmuizen ƒ 10.20; Hattem ƒ 15.60; Wommels ƒ 14.15; Oldebroek ƒ 9.37½; 't Zand ƒ 5; Driesum ƒ 7.72; Oostwolde ƒ 2; Bolnes ƒ 3.67; Waddinxveen ƒ 13.59; Harderwijk ƒ 14.59; Stedum ƒ 8; Nijverdal ƒ 4; Zuidwolde (Dr.) ƒ 4.25; Kampen ƒ 6.04; Buitenpost ƒ 2.50; Berkel en Rodenrijs ƒ 12.37; Wezep ƒ 7.86; Pernis ƒ 22.92; Oostburg ƒ 10.89½; Leimuiden ƒ 3; Schildwolde ƒ 2.50; Schettens (Fr.) ƒ 5; Zunderdorp ƒ 4.67; Molenaarsgraaf c. a ƒ 4.33; Delft ƒ 15; Nieuw-Vennep ƒ 4; Berkel c. a. ƒ 17.01; Leiden ƒ 17.63½; Utrecht ƒ 198.32; Rouveen ƒ 10; Haarlemmeer (O.-Z.) ƒ 20.45½; id. 2e coll. ƒ 21.50; Stedum (2e coll.) ƒ 6.50.

Totaal ƒ 2003.05½.

T. PLANTENGA,
Dep.-Penningmeester.

Kampen, 20 April 1914.

Verschenen in de Serie
Voor Onderwijs en Opvoeding
Uitgaven van het Gereformeerd Schoolverband:
No. 9
De Opleiding van den Onderwijzer
DOOR
H. BAVINCK, H. VISSCHER en H. J. VAN WIJLEN.
Prijs 50 cents, bij minstens 5 ex. 40 cents.
AMSTERDAM. *DRUKKERIJ DE STANDAARD.*

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.

Eerstvolgende Afvaarten naar:
PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.	Vertrek van						
	Amsterdam.	Dover.	Boulogne s/M.	La Coruna.	Vigo.	Leixoes.	Lissabon.
3) RIJNLAND . . .	30 Apr.	—	—	—	—	6 Mei	7 Mei
1) HOLLANDIA . . .	6 Mei	7 Mei	7 Mei	9 Mei	10 Mei	—	11 »
2) SALLAND . . .	9 »	—	—	—	—	—	—
1) GELRIA	20 „	21 Mei	21 Mei	23 Mei	24 Mei	—	25 Mei
2) MAASLAND . . .	27 „	—	—	—	—	—	—

1) Sneldienst voor Passagiers en IJlgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres.
2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).
3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Maceio en Victoria).

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den **KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikkade 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD,** of tot de **Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.**

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen heden
DOGMATISCHE FRAGMENTEN
EERSTE SERIE: **DE KERK**
POPULAIRE VOORDRACHTEN OVER HET LEERSTUK DER KERK NAAR DE GEREFORMEERDE BELIJDENIS DOOR
Ds. J. J. KNAP

De Eerste Serie bestaat uit 12 nummers, welke *maandelijks* verschijnen. De prijs per Serie bedraagt ƒ 2.50. Afzonderlijke nummers worden niet verkocht.

Voor overdrukken bij getallen zie men den omslag van elk nummer.

BOAZ-SPAARBANK
AMSTERDAM.
Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139.
Bijkantoor: BLOEMGRACHT 164.
Rentevergoeding 2.88 %
met winstaandeel.